

Bornholms Højskole. Undervisningsmiljøvurdering 2004-05

Af Karsten Thorborg

Bornholms Højskole er en fri grundtvigsk højskole. Om vinteren er vi en kunsthøjskole med værkstedundervisning i billedkunst, keramik, glas og smykker. Desuden har vi en række almene fag hvoraf nogle støtter kunsthøjskolen, mens andre har emner som etik, litteratur, friluftsliv og musik. Skolen ligger 5 km fra Aakirkeby i landlige omgivelser ind til Almindingen.

Vi har pt. 45 elever, og de fleste af dem kommer langvejs fra -16 fra andre lande, så vi taler både dansk og engelsk. Den isolerede beliggenhed og det beskedne antal elever gør, at skolemiljøet opleves som overskueligt og nært. Distractioner udefra er få, så vi er henvist til at underholde os selv og til indbyrdes at løse skolelivets små og stundom større mellemværender. For nogle af eleverne kan det være lidt af en prøvelse at komme fra en storby med dens mange indtryk, anonymitet, frihed og stimulanser til et forholdsvis lukket skolesamfund hvor alle kender alle, og hvor man er henvist til hinanden døgnet rundt i en periode på op til 6 måneder. Man kan ikke snyde fra en køkkenvagt eller svigte undervisningen uden alle véd det og kommenterer det. Det er imidlertid en sund prøvelse, hvis ellers skolen formår at hævde sig ved undervisningens og samværets kvalitet. Det er så heldigt, at der på Bornholm er mange højt kvalificerede kunstnere som meget gerne vil arbejde på højskolen om vinteren og have frihed til at dyrke deres kunst i sommerhalvåret. Vi har derfor nemt ved at holde et fagligt højt undervisningsniveau på linjefagene.

Skolen har en stab af faste faglærere som kommer tilbage vinter efter vinter, og som både har den selvstændige kunstners erfaringer og er drevne formidlere. De fleste af dem bor imidlertid ude på øen, og der er derfor også brug for lærere som bor på skolen, og som desuden kan undervise i de mere almene højskolefag. Skolen har foruden forstanderparret to erfarne og dygtige fuldtidslærere, og en stor del af det almindelige skoleliv hviler på denne gruppe af traditionsbærende højskolefolk. Det gælder også - og ikke mindst - på sommerskolens mange korte kurser som fylder sommerhalvåret. Det er mest 14-dages kurser, og det er i stort antal den modne del af befolkningen som søger dem. Emnerne er varierede, men har alle Bornholm i ord og ved selvsyn på programmet. Som lærere har vi foruden skolens faste stok en række fagligt specialiserede gæstelærere. Mange af dem er gamle kendinge som kommer år efter år i 14 dage eller en måned.

Ved afslutningen af hvert skoleforløb spørger vi henholdsvis vinterelever og sommerkursister om deres oplevelse og vurdering af det skoleforløb de har deltaget i. Vi har mapper fulde af sådanne ros- og risbesvarelser, og jeg kan med tilfredshed sige, at rosen er helt overvældende. Selvfølgelig har der gennem årene også været rejst forskellig kritik, og vi har også fået mange mere eller mindre gode råd. - Vi har naturligvis lyttet til dem og har justeret skema og rutiner hvor det har været muligt og ønskeligt. Uden en sådan lydhørhed ville skolen ikke have eksisteret i mere end 100 år.

Gennem sin lange eksistens har skolen tilpasset sig de særlige bornholmske vilkår. De mange sommerkursister giver en sund økonomi og årselevtallet herfra muliggør en intensiv værkstedsundervisning med hold på 10-15 på den mindre vinterskoles linjefag. Som jeg ser det, er det gode og nære samværs- og undervisningsmiljø på skolen en af dens helt afgørende fortrin. - Eller som jeg hørte en københavnsk elev sige til en forsamling af bornholmske sagsbehandlere der holdt møde på skolen: ”Jeg valgte Bornholms Højskole fordi den lå så langt væk, og jeg regnede med, at der så ikke var så meget pjat med druk og den slags – og det er sgu oven i købet rigtigt!”